

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sk/8/2018
Identifikačné číslo spisu: 8017200268
Dátum vydania rozhodnutia: 25.09.2019
Meno a priezvisko: JUDr. Alena Adamcová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2019:8017200268.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Aleny Adamcovej a členiek senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Y. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom ul. O. XXXX/X, O., právne zast. JUDr. Mariánom Ďurinom, advokátom so sídlom Sibírska 4, Bratislava, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom Ul. 29. augusta č. 8 - 10, Bratislava, v konaní o preskúmanie rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 3. mája 2017, č. 681 101 0426 0, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 09. novembra 2017, č.k. 4Sa/11/2017-108, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 9. novembra 2017, č.k. 4Sa/11/2017-108, z a m i e t a .

Žalobcovi nárok na náhradu trov kasačného konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Konanie pred správnym súdom

1. Krajský súd v Prešove (ďalej v texte rozhodnutia aj „krajský súd“ alebo „správny súd“) právoplatným rozsudkom č.k. 4Sa/11/2017-108 zo dňa 9. novembra 2017 postupom podľa ustanovenia § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo dňa 3. mája 2017, č. 681 101 0426 0, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobcu a potvrdené rozhodnutie žalovanej č. 681 101 0426 0 zo dňa 3. novembra 2016, ktorým podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zák. č. 461/2003 Z.z.“) zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok

2. V odôvodnení rozsudku krajský súd uviedol, že žalobca podal proti rozhodnutiu žalovanej odvolanie, v ktorom namietal nezhodnotenie prvého ročníka štúdia na Vojenskej strednej odbornej škole (ďalej aj „VSOŠ“), nezhodnotenie doby štúdia na predmetnej škole v I. kategórii funkcií, nezhodnotenie doby služby a civilného zamestnania od 5. októbra 2005 do 28. júna 2014 a obdobia evidencie v

nezamestnanosti od 29. júna 2014 na nárok na invalidný dôchodok. Ďalej namietal, že po medicínskej stránke je invalidný, avšak po právnej nie.

3. Generálny riaditeľ žalovanej v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že podľa posudku posudkového lekára žalovanej zo dňa 9. júna 2015 bol žalobca uznaný za invalidného, lebo od 29. júna 2014 pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopností vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, t.j. žalobca splnil medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok. Zároveň poukázal na to, že podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zák. č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov a žalobca ku dňu vzniku invalidity, t.j. k 29. júnu 2014 dosiahol vek 45 rokov, pričom získal len 3 658 dní obdobia dôchodkového poistenia, t.j. 10 rokov a 8 dní obdobia dôchodkového poistenia. Ďalej konštatoval, že rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 11. októbra 2005 bol žalobcovi podľa ustanovenia § 132 ods. 2 písm. a/ a § 39 ods. 2 zákona č. 328/2002 Z.z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov v znení neskorších predpisov od 1. októbra 2005 priznaný výsluhový dôchodok vo výške 343,26 € (10 341,- Sk), na ktorý mu bola zhodnotená doba služby, ktorú v odôvodnení napadnutého rozhodnutia presne špecifikoval. Argumentoval tiež tým, že na nárok na invalidný dôchodok nie je možné započítať dobu výkonu služby, pretože vtedajšia ČSSR sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o časť III. Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach tykajúcich sa starobného dôchodku. Nakoľko invalidný dôchodok je uvedený v II. časti tohto Dohovoru, do úvahy neprichádza ani aplikácia článku 33 ods. 2 uvedeného Dohovoru v časti IV. - Spoločné ustanovenia - na invalidný dôchodok. Nakoľko žalobca získal dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a doba služby od 15.01.1987 do 30.09.2005 bola zhodnotená na nárok na výsluhový dôchodok žalobcu, nie je uvedená doba obdobia dôchodkového poistenia s poukazom na § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z., a teda nie je možné ju hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok. Zároveň sa generálny riaditeľ žalovanej podrobne vysporiadal s odvolacími námietkami žalobcu o nezhodnotení prvého ročníka štúdia na VSOŠ v I. kategórii funkcií a nezhodnotení obdobia evidencie v nezamestnanosti a čase poberania nemocenských dávok po skončení pracovného pomeru. Poukázal tiež na to, že prepustenie žalobcu zo služobného pomeru z organizačných dôvodov v dôsledku zníženia stavu ozbrojených síl sa posudzuje v súvislosti s určením dôchodkového veku, pričom vplyv má iba prepustenie z organizačných dôvodov zo zamestnania zaradeného do zvýhodnenej pracovnej kategórie.

4. Z obsahu administratívneho spisu žalovanej mal krajský súd za preukázané, že žiadosťou spísanou dňa 28. januára 2015 žalobca požiadal o priznanie invalidného dôchodku, ktorý žiadal priznať od 29. júna 2014. Podľa posudku posudkového lekára žalovanej z 9. júna 2015 bol žalobca uznaný za invalidného, lebo od 29. júna 2014 pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Skorším rozhodnutím zo dňa 11. februára 2015, č. 681 101 0426 0, žalovaná zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 28. januára 2015, pričom zmenovým rozhodnutím zo dňa 30. júna 2015, č. 681 101 0426 0, žalovaná opätovne túto žiadosť žalobcu zamietla. Krajský súd rozsudkom zo dňa 8. júla 2015, č.k. 2Sd/20/2015-65, potvrdil rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. februára 2015 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 30. júna 2015, pričom tento bol následne zmenený rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. júna 2016, sp.zn. 10So/78/2015 tak, že rozhodnutie žalovanej zo dňa 11. februára 2015 v spojení so zmenovým rozhodnutím zo dňa 30. júna 2015 bolo zrušené a vec bola vrátená žalovanej na ďalšie konanie. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR žalovaná napadnuté rozhodnutie riadne neodôvodnila, absentovali v ňom náležitosti ustanovené v § 209 ods. 1 a 4 zák. č. 461/2003 Z.z., neboli v ňom uvedené všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bola žalovaná vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala.

5. Správny súd uviedol, že zo spisového materiálu žalovanej je zrejmé, že aj keď žalobca splnil medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok, nespĺnil ďalšiu podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok, a to najmenej 15 rokov dôchodkového poistenia pred vznikom invalidity pri dosiahnutí veku 45 rokov. Ku dňu vzniku invalidity - 29. júnu 2014, žalobca získal 3 658 dní obdobia dôchodkového poistenia, teda 10 rokov a 8 dní. Pri

posúdení nároku na invalidný dôchodok žalovaná zhodnotila všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia.

6. Na nárok na výsluhový dôchodok žalobcu, ktorý mu bol priznaný od 1. októbra 2005 bola zhodnotená doba služby od 15. februára 1987 do 16. júla 1987 náhradná služba vo vojenskej škole - zaradenie do I. kategórie funkcií, doba služby od 17. júla 1987 do 21. augusta 1997 - vojak z povolania - zaradenie do I. kategórie funkcií, doba služby od 23. augusta 1997 do 31. decembra 1999 - vojak z povolania - zaradenie do I. kategórie funkcií a doba služby od 1. januára 2000 do 30. septembra 2005 - profesionálny vojak. Nakoľko žalobca získal dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a doba služby od 15. februára 1987 do 30. septembra 2005 bola zhodnotená na nárok na výsluhový dôchodok, nie je uvedená doba obdobia dôchodkového poistenia a nie je možné ju hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok.

7. K námietke žalobcu, že mu nebola zhodnotená celá doba štúdia na VSOŠ, žalovaná uviedla, že žalobcovi bola zhodnotená na nárok na invalidný dôchodok doba štúdia od 1. septembra 1984 do 14. februára 1987 s poukazom na § 10 ods. 1 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, podľa ktorého dobou zamestnania je doba štúdia na školách potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky. Pojem sústavná príprava na povolanie definoval § 25 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon o sociálnom zabezpečení. Povinná školská dochádzka žalobcu trvala deväť rokov a podľa predložených dokladov žalobca ukončil štúdium na základnej škole ôsmym ročníkom, teda povinnú deväťročnú školskú dochádzku ukončil prvým ročníkom VSOŠ dňom 31. augusta 1984, a preto doba štúdia na nárok na dôchodok bola zhodnotená až od 1. septembra 1984. Krajský súd sa s touto argumentáciou stotožnil.

8. K odvolacej námietke žalobcu, že mu nebola zhodnotená celá doba zamestnania na účely invalidného dôchodku, žalovaná uviedla že mu bolo zhodnotené na nárok invalidný dôchodok obdobie dôchodkového poistenia na základe evidenčných listov dôchodkového poistenia, t.j. od 5. októbra 2005 do 31. decembra 2005, od 15. marca 2006 do 31. decembra 2006, od 12. januára 2007 do 19. júla 2013 v rozsahu 2 761 dní. V období od 1. januára 2006 do 14. marca 2006 a od 1. januára 2007 do 11. januára 2007 žalobca vykonával práce na dohodu, ktorá podľa § 4 zákona nezakladala účasť na povinnom dôchodkovom poistení. Nakoľko teda nebol dôchodkovo poistený, nie je možné uvedené obdobia hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok. V období od 20. júla 2013 do 28. júna 2014, bol žalobca poberateľom nemocenských dávok po skončení pracovného pomeru. Obdobie zaradenia žalobcu do evidencie nezamestnaných občanov na úrade práce od 29. júna 2014 nemalo vplyv na nárok na invalidný dôchodok, nakoľko sa jedná o obdobie po vzniku nároku na invalidný dôchodok.

9. Správny súd sa stotožnil s argumentáciou žalovanej, že aj keď žalobca splnil medicínsku podmienku nároku na invalidný dôchodok, nespĺnil ďalšiu podmienku získania potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na nárok na invalidný dôchodok. Ku dňu vzniku invalidity žalobca získal 10 rokov a 8 dní obdobia dôchodkového poistenia. Pretože žalobca získal dobu služby v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok a doba služby od 15. januára 1987 do 30. septembra 2005 bola zhodnotená na nárok na výsluhový dôchodok, nie je uvedená doba obdobia dôchodkového poistenia, a nie je možné ju hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok. Žalovaná správne argumentovala, že na nárok na invalidný dôchodok nie je možné započítať dobu výkonu služby, pretože vtedajšia ČSSR sa v roku 1991 zaviazala prijímať záväzky len pokiaľ ide o časť III. Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach tykajúcich sa starobného dôchodku, a nie invalidného dôchodku.

10. Pri posúdení nároku na invalidný dôchodok žalovaná zhodnotila všetky preukázané obdobia dôchodkového poistenia. V súlade so zákonom zrozumiteľne odôvodnila, že žalobcovi bola zhodnotená na nárok na invalidný dôchodok doba štúdia od 1. septembra 1984 do 14. februára 1987, a že žalobcovi bolo zhodnotené na nárok invalidný dôchodok obdobie dôchodkového poistenia na základe evidenčných listov dôchodkového poistenia, t.j. od 5. októbra 2005 do 31. decembra 2005, od 15. marca 2006 do 31. decembra 2006, od 12. januára 2007 do 19. júla 2013 v rozsahu 2 761 dní.

11. K námietke žalobcu, že krajský súd rozsudkom sp.zn. 6Sd/21/2016 zo dňa 14. septembra 2016 zrušil rozhodnutie žalovanej a vec jej vrátil z dôvodu, že žalovaná v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia nevyvetlila, čo je to „ostatná vojenská služba“, pričom išlo práve o obdobie 1. a 2. ročníka štúdia na Vojenskej strednej odbornej škole, krajský súd poukázal, že táto vec skutkovo nie je zhodná s prejednávanou vecou, nakoľko išlo o nárok žalobcu na starobný dôchodok, nie o nárok na invalidný dôchodok. Rovnako aj vo veci rozsudku sp.zn. 10Sd/216/2013 zo dňa 6. júna 2014 Krajský súd v Bratislave rozhodoval o nároku na starobný dôchodok žalobcu. Z tohto dôvodu nebolo možné predmetné rozsudky aplikovať na prejednanú vec. Tieto rozsudky sa týkali povinnosti žalovanej doplniť dokazovanie, či dobu štúdia na stredných vojenských školách je možné hodnotiť v I. kategórii funkcií na nárok na starobný dôchodok.

12. K žiadosti právneho zástupcu žalobcu, aby krajský súd vyslovil, že pracovník spĺňa podmienky pre zaradenie do I. či II. pracovnej kategórie v prípade, že práca ním vykonávaná zodpovedá celkom niektorému zamestnaniu zaradenému do I. alebo II. pracovnej kategórie, správny súd uviedol, že túto právomoc nemá, pretože v zmysle § 27 ods. 2 SSP pri rozhodnutí, opatrení alebo inom zásahu, ktoré orgán verejnej správy vydal alebo vykonal na základe zákonom povolenej správnej úvahy, správny súd preskúmava iba, či také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah nevybočili z medzí a hľadísk ustanovených zákonom. Podľa § 27 ods. 3 SSP správny súd neposudzuje účelnosť, hospodárnosť a vhodnosť rozhodnutia orgánu verejnej správy, opatrenia orgánu verejnej správy alebo iného zásahu orgánu verejnej správy. Zaradenie obdobia štúdia žalobcu na Vojenskej strednej odbornej škole vo Valašskom Meziříčí od 29.08.1983 do 14.02.1987 do I. kategórie funkcií od veku 15 rokov žalobcu, mal žalobca žiadať resp. vzniesť námietky už v čase priznávania nároku na výsluhový dôchodok, nie v konaní o priznanie invalidného dôchodku.

13. K námietke, žalobcu, že rozhodnutie žalovanej je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov, nakoľko svoje rozhodnutie neodôvodnila v zmysle § 32 ods. 1 a 46 Správneho poriadku, správny súd dal do pozornosti, že Správny poriadok sa na konanie vo veciach sociálneho poistenia nevzťahuje, čo preukazuje ustanovenie § 172 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. V tejto súvislosti správny súd poukázal na ustanovenie § 196 ods. 6 cit. zákona, podľa ktorého účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú, pričom je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

14. Na základe vyššie uvedených skutočností a citovaných ustanovení zákona o sociálnom poistení a po preskúmaní administratívneho spisu žalovanej, správny súd dospel k záveru, že generálny riaditeľ žalovanej sa v napadnutom rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní dostatočne a v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav, tento správne právne posúdil, rozhodnutie náležite a zrozumiteľne odôvodnil a postupoval v súlade s platnými právnymi predpismi. Z uvedených dôvodov správny súd žalobu podľa § 190 SSP ako nedôvodnú zamietol.

15. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 168 SSP, podľa ktorých správny súd prizná žalobcovi voči žalovanému právo na úplnú alebo čiastočnú náhradu dôvodne vynaložených trov konania, ak mal žalobca vo veci celkom alebo sčasti úspech. Žalovanému prizná správny súd podľa pomeru jeho úspechu vo veci voči žalobcovi právo na náhradu dôvodne vynaložených trov konania, iba ak to možno spravodlivo požadovať. Orgánu štátnej správy však náhradu trov právneho zastúpenia možno priznať len výnimočne. Žalobca nebol v konaní úspešný a nebol naplnený ani dôvod uvedený v § 168 SSP.

II.

Kasačná sťažnosť

16. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote s poukazom na § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP kasačnú sťažnosť. Uviedol v nej, že z dokumentácie, ktorú má žalovaná k dispozícii niet pochyb o

tom, že dňa 1. novembra 2017 dosiahol vek 49 rokov, bol zamestnaný najmenej 25 rokov a v tom čase odslúžil 5 969 dní, t.j. 16 rokov a 129 dní v I. kategórii funkcií, a to 5 969 dní, t.j. 16 rokov a 129 dní vo vojenskej činnnej službe I. kategórie funkcií a 6 053 dní, t.j. 16 rokov a 213 dní v zamestnaní III. pracovnej kategórie do 31. júla 2016, keď bol žalobca evidovaný ako nezamestnaný a z evidencie ho dňa 18. júla 2016 vyradili. Žalobca teda spolu odslúžil a odpracoval do 31. júla 2016 v I. kategórii funkcií a v III. pracovnej kategórii 12 022 dní (5 969 dní + 6 053 dní) t.j. 32 rokov a 3 421 dní.

17. Pokiaľ žalovaná poukázala na to, že proti rozhodnutiu Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia, ktorým mu bol priznaný výsluhový dôchodok sa mal včas odvolať, podľa názoru žalobcu obdobie služby bolo posudzované zle. Pozícia žalobcu sa zásadne zmenila, pretože žiadal priznať I. kategóriu funkcií už od dovŕšenia veku 15 rokov, rovnako ako majú priznané banícki učni a fúkači skla.

18. Napriek tomu, že žalobca žiadal krajský súd o vypočutie svedkov a rovnako, aby bol v konaní ustanovený aj súdny znalec, krajský súd tieto dôkazy nevykonal, pričom nebola zachovaná rovnosť zbraní, ani rovnováha pri vykonávaní a hodnotení dôkazov.

19. Krajský súd zamietnutím žalobcovho podania spochybnil aj verejnú listinu, t.j. Vojenskú knižku, kde je jasne napísané, že žalobca vojenskú službu konal od nástupu na VSOŠ dňa 29. augusta 1983, a nie iba náhradnú vojenskú službu od 15.02.1987 do 16.07.1987 v I. kategórii funkcií. Toto štvorročné štúdium prebiehalo tak, že prvý ročník VSOŠ od 29.08.1983 do 31.08.1984 bol školopovinný, druhý, tretí a časť štvrtého ročníka VSOŠ od 01.09.1984 do 14.02.1987 má posudzovanú len ako málo bonitnú III. pracovnú kategóriu, štvrtý ročník VSOŠ od 15.02.1987 do 16.07.1987 v I. kategórii funkcií iba 5 mesiacov. Keďže je vo vojenskej knižke žalobcu toto obdobie zaznamenané ako „vojenská činná služba“, tak túto službu je treba považovať za prípravu na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách. Československá právna legislatíva termín vojenská činná služba poznala III. pracovnú kategóriu až po 1. januári 2000.

20. Žalobca zdôraznil, že v zmysle zásady zachovania získaných nárokov vyjadrenej v § 255 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. sa za obdobie dôchodkového poistenia považujú aj náhradné doby získané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004. Na účely nároku na dôchodok a stanovenie jeho výšky sa doba štúdia započíta podľa právnej úpravy upravujúcej hodnotenie doby štúdia ako doby zamestnania, ktorá bola platná v čase, v ktorom štúdium trvalo. V zmysle tohto ustanovenia ten 1 rok by nemal byť posudzovaný ako skončenie povinnej školskej dochádzky vo VSOŠ, ale ako náhradná doba použiteľná na dôchodkové účely.

21. Žalobca s poukazom na zákony o zbraniach a strelive platné a prijímané od roku 1949, ktoré sa vzťahovali aj na jeho osobu uviedol, že tieto zákony jasne dokazujú, že sa vzťahovali aj na všetkých žiakov vojenských stredných škôl.

22. Zoznam druhov prác uvedených v zákone a v prílohe nariadenia vlády predstavoval iba typizovaný zoznam prác zaradených do preferovaných pracovných kategórií a bol ďalej konkretizovaný na úroveň konkrétnych povolání najprv príslušným rezortným zoznamom, pričom tieto rezortné zoznamy boli založené na metóde taxatívneho výpočtu. Pokiaľ teda nebolo konkrétne povolanie uvedené v príslušnom rezortnom zozname ako zamestnanie zaradené do I. a II. pracovnej kategórie, nemohlo byť na základe rozširujúceho výkladu zákona či vykonávacieho nariadenia do takejto kategórie priradené, a to ani na základe súdneho rozhodnutia. Súdny však mohli podľa výsledkov vykonaného dokazovania vysloviť, že pracovník spĺňa podmienky pre zaradenie do I. a II. pracovnej kategórie v prípade, že práca ním vykonávaná zodpovedala celkom niektorému zamestnaniu zaradenému do I. alebo II. pracovnej kategórie, pričom však museli posudzovať všetky podmienky, za ktorých mohlo byť zamestnanie zaradené do rezortného zoznamu (stanovisko NS ČSSR zo dňa 10. októbra 1977, sp.zn. Cpjf 46/77, publikované v č. 1/1978 Zbierky rozhodnutí a stanovísk Najvyššieho súdu ČSSR).

23. Žalobca ďalej uviedol, že trvá na požiadavke, aby krajskému súdu žalovaná predložila takýto zoznam, kde by bolo rozhodné obdobie služby študentov VSOŠ, VŠKD, VG SNP a ostatných vojenských

stredných škôl, resp. ktorý by oficiálne vyčleňoval a vylučoval túto dobu štúdia z I. kategórie funkcií od ich veku 15 rokov. Ak žalovaná a Ministerstvo obrany SR nemajú tento zoznam k dispozícii, tak nemôžu uniesť dôkazné bremeno a na ich tvrdenia bez opory v zákone nemôže všeobecný súd prihliadať.

24. Žalovaná je povinná sa riadne vysporiadať s vyjadreniami Ministerstva obrany SR, ale aj s návrhmi a námietkami žalobcu a odôvodniť svoje stanoviská k obrane žalobcu, tak aby takéto stanoviská nachádzali skutkovú a právnu oporu aj s vojenskými právnymi normami a boli v súlade so zák. č. 461/2003 Z.z. a prípadne aj s ďalšími sociálnymi zákonmi. Preto niektoré odporúčacie listy Ministerstva obrany SR adresované žalovanej ako paušálne stanovisko na obdobné prípady, nemôžu pred súdom obstáť. Žalobca v žalobe tiež namietal, že postup žalovanej pri vypracúvaní rozhodnutia bol príliš formalistický vzhľadom k závažnosti dôsledkov, ktoré pre žalobcu z takýchto vyjadrení Ministerstva obrany SR vyplývajú.

25. Žalobca poukázal na rozsudky Krajského súdu v Bratislave zo dňa 6. júna 2014, sp.zn. 10Sd/216/2013 a Krajského súdu v Prešove zo dňa 14. septembra 2016, sp.zn. 6Sd/21/2016, ktorými boli zrušené rozhodnutia žalovanej, nakoľko tá v dostatočnom rozsahu úplnosti a vyčerpávajúcim spôsobom nevysvetlila čo je to „ostatná vojenská služba“, keď išlo práve o obdobie 1. a 2. ročníka VSOŠ.

26. Žalobca zdôraznil, že dňa 30. septembra 2005 musel ukončiť vojenskú kariéru, keď bol do civilu prepustený z organizačných dôvodov podľa § 123 ods. 2 písm. a/ a § 39 ods. 2 zák.č. 328/2003 Z.z. v dôsledku zníženia početného stavu ozbrojených síl SR.

27. K odmietnutiu posudzovania obdobia výkonu práce na základe uzavretých pracovných dohôd žalovanou žalobca uviedol, že je to nespravodlivé.

28. Zároveň žalobca poukázal na písomnú informáciu pani T. z Informačno-poradenského centra žalovanej, podľa ktorej preferovanú pracovnú kategóriu je možné hodnotiť na dôchodkové účely aj počas učebného pomeru, ak táto skutočnosť bude uvedená na evidenčnom liste dôchodkového zabezpečenia. Z uvedených dôvodov trval na tom, že prvý až štvrtý ročník jeho štúdia na VSOŠ bol vojenskou činnou službou a aj výkonom I. kategórie funkcií.

29. Vzhľadom na to, že krajský súd v napadnutom rozsudku vec nesprávne právne posúdil, nevychádzal zo skutočného stavu veci, resp. došlo k opomenutiu niektorých závažných skutočností, resp. sa nevykonali navrhnuté dôkazy alebo iba niektoré z nich čiastočne, pričom rozhodnutie žalovaného je nepreskúmateľné pre jeho nezrozumiteľnosť a nedostatok dôvodov, žalobca navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove zo dňa 9. novembra 2017, č.k. 4Sa/11/2017-108, zmenil tak, že zruší napadnuté rozhodnutie žalovanej zo dňa 3. mája 2017, č. 681 101 0426 0, a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Zároveň navrhol žalovanej uložiť povinnosť nahradiť mu súdne trovy a trovy právneho zastúpenia v sume 886,89 € na účet jeho právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

III.

Vyjadrenie žalovanej ku kasačnej sťažnosti

30. Žalovaná vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti poukázala na to, že uvedené dôvody sú neopodstatnené. Obdobie dôchodkového poistenia žalobcu bolo na nárok na invalidný dôchodok zhodnotenú správne a v súlade s platnými a účinnými predpismi o sociálnom poistení. Navrhla preto, aby kasačný súd kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú zamietol.

IV.

Posúdenie veci kasačným súdom

31. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd kasačný (§ 438 ods. 2 SSP) postupom podľa § 452 ods. 1 SSP v spojení s § 439 SSP preskúmal prípustnosť kasačnej sťažnosti a po zistení, že kasačnú sťažnosť podal sťažovateľ včas (§ 443 ods. 2 písm. a/ SSP), preskúmal napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a jednohlasne (§ 464 v spojení s § 139 ods. 4 SSP) dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti nemožno priznať úspech.
32. Kasačný súd rozhodol bez nariadenia pojednávania (§ 455 SSP) s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu SR. Rozsudok bol verejne vyhlásený 25. septembra 2019 (§ 137 ods. 4 SSP v spojení s § 452 ods. 1 SSP).
33. Podľa § 438 ods. 1 SSP kasačnou sťažnosťou možno napadnúť právoplatné rozhodnutie krajského súdu.
34. Podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP kasačnú sťažnosť možno odôvodniť len tým, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci alebo sa odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu.
35. Podľa § 454 SSP na rozhodnutie kasačného súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti napadnutého rozhodnutia krajského súdu.
36. Podľa § 461 SSP kasačný súd zamietne kasačnú sťažnosť, ak po preskúmaní zistí, že nie je dôvodná.
37. Úlohou správneho súdu v predmetnej veci bolo posúdiť splnenie zákonných podmienok, za existencie ktorých bolo možné žiadosť žalobcu o priznanie invalidného dôchodku zamietnuť.
38. Podľa § 70 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.
39. Podľa § 72 ods. 1 písm. g/ zák.č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistencu vo veku nad 45 rokov je najmenej 15 rokov.
40. Podľa § 72 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. počet rokov dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok sa zisťuje z obdobia pred vznikom invalidity.
41. Podľa § 60 ods. 1 veta prvá zák.č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je obdobie povinného dôchodkového poistenia, obdobie dobrovoľného dôchodkového poistenia, ak za tieto obdobia okrem období uvedených v § 140 bolo zaplatené poistné na dôchodkové poistenie podľa tohto zákona a ak tento zákon neustanovuje inak.
42. Podľa § 60 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z. obdobie dôchodkového poistenia je aj obdobie výkonu služby policajta a profesionálneho vojaka, ak toto obdobie policajt a profesionálny vojak nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.
43. Podľa § 255 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. sa za obdobie dôchodkového poistenia považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak. Na hodnotenie náhradnej doby ako obdobia dôchodkového poistenia od 1. augusta 2006 sa nevyžaduje splnenie podmienky získania najmenej jedného roka zamestnania.

44. Podľa § 255 ods. 5 zák.č. 461/2003 Z.z. za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj obdobie výkonu služby policajta, profesionálneho vojaka a vojaka prípravnej služby získané do 31. decembra 2003, ak toto obdobie policajt, profesionálny vojak a vojak prípravnej služby nezískali v rozsahu zakladajúcom nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu a nebol im priznaný invalidný výsluhový dôchodok, invalidný dôchodok alebo čiastočný invalidný dôchodok podľa osobitného predpisu.

45. Podľa § 6 ods. 1 písm. b/ zák.č. 100/1988 Zb. na dôchodkovom zabezpečení sú zúčastnení príslušníci Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Národného bezpečnostného úradu, Zboru väzenskej a justičnej stráže, Železničnej polície, colníci (ďalej len „policajt“), príslušníci ozbrojených síl, ktorí vykonávajú profesionálnu službu v ozbrojených silách (ďalej len „profesionálny vojak“), a príslušníci ozbrojených síl, ktorí sa počas výkonu vojenskej služby v ozbrojených silách štúdiom alebo výcvikom pripravovali na výkon profesionálnej služby v ozbrojených silách (ďalej len „vojak prípravnej služby“) a ktorým za výkon profesionálnej služby nevznikne nárok na výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „výsluhový dôchodok“) alebo invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu (ďalej len „invalidný výsluhový dôchodok“).

46. Podľa § 10 ods. 1 písm. d/ zák.č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení účinného do 31.12.2003, kde sa podľa tohto zákona požaduje pre vznik alebo výšku nároku na dôchodok určitá doba zamestnania, rozumejú sa ňou tieto doby: od vzniku československého štátu doba štúdia na školách potrebná na prípravu na povolanie po skončení povinnej školskej dochádzky.

47. Žalobca poukazoval na stanovisko NS ČSSR zo dňa 10. októbra 1977, sp.zn.: Cpjf 46/77, podľa ktorého: „Pri výklade ustanovení § 12 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb. a k jeho prevedeniu vydaného nariadenia vlády ČSSR č. 136/1975 Zb. je treba dospieť k záveru, že ak sa v konkrétnom prípade stane sporným, či práca konaná žiadateľom o dôchodok spadá do I. alebo II. pracovnej kategórie, bude treba, aby si súd vyžiadal posudok (vyjadrenie) príslušného ústredného orgánu, poprípade aj ústredného výboru príslušného odborového zväzu. Súdy nie sú oprávnené rozhodnúť o tom, že do I. alebo II. kategórie spadá určitá práca, ktorá nie je zahrnutá do zoznamu druhov prác uvedených v prílohe k nariadeniu vlády č. 136/1975 Zb., poprípade nie je uvedená v rezortných zoznamoch vydaných ústrednými orgánmi (§ 12 ods. 3 zákona č. 121/1975 Zb.). Súdy však môžu podľa výsledkov vykonaného dokazovania vysloviť, že pracovník spĺňa podmienky I. alebo II. pracovnej kategórie v prípade, že práca ním vykonávaná zodpovedá niektorému zamestnaniu zaradenému do I. alebo II. kategórie“.

48. Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej o zamietnutí žiadosti žalobcu o invalidný dôchodok, z dôvodu, že žalobca aj napriek dlhodobo nepriaznivému zdravotnému stavu a poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 45% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, nespĺnil zákonnú podmienku potrebného počtu rokov obdobia dôchodkového poistenia na vznik nároku na invalidný dôchodok poistenca vo veku nad 45 rokov, nakoľko ku dňu invalidity získal 10 rokov a 8 dní obdobia dôchodkového poistenia.

49. Medzi stranami nebola spornou otázka, že žalobca je od 29. júna 2014 po medicínskej stránke invalidný. Spornou bola otázka dĺžky obdobia dôchodkového poistenia, keď žalobca tvrdil, že je potrebné na nárok na invalidný dôchodok zhodnotiť aj prvý ročník štúdia na VSOŠ, dobu štúdia na predmetnej škole v I. kategórii funkcií, zhodnotiť doby služby a civilného zamestnania od 5. októbra 2005 do 28. júna 2014 a obdobie evidencie v nezamestnanosti od 29. júna 2014.

50. Rozhodnutím Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia zo dňa 11. októbra 2005, č. 65406025883901/2-VÚSZ/DO2, bol žalobcovi podľa ustanovenia § 132 ods. 2 písm. a/ a § 39 ods. 2 zák.č. 328/2002 Z.z. od 1. októbra 2005 priznaný výsluhový dôchodok vo výške 343,26 € (10 341,- Sk), pričom na tento mu bola zhodnotená doba náhradnej služby vo vojenskej škole od 15. februára 1987 do 16. júla 1987, doby služby vojaka z povolania od 17. júla 1987 do 21. augusta 1997 a od 23. augusta 1997 do 31. decembra 1999 a doba služby profesionálneho vojaka od 1. januára 2000 do 30.

septembra 2005.

51. Rozhodnutím zo dňa 11. februára 2015, č. 681 101 0426 0, žalovaná podľa § 70 ods. 1 zák.č. 461/2003 Z.z. zamietla žiadosť žalobcu o invalidný dôchodok zo dňa 28. januára 2015, pričom zmenovým rozhodnutím zo dňa 30. júna 2015, č. 681 101 0426 0, žalovaná opätovne túto žiadosť žalobcu zamietla. Krajský súd v Prešove rozsudkom zo dňa 8. júla 2015, sp.zn. 2Sd/20/2015, potvrdil predmetné rozhodnutia, rozsudok ktorý bol následne zmenený rozsudkom Najvyššieho súdu SR zo dňa 29. júna 2016, sp.zn. 10So/78/2015 tak, že predmetné rozhodnutie žalovanej v spojení so zmenovým rozhodnutím bolo zrušené a vec jej bola vrátená na ďalšie konanie. Podľa právneho názoru Najvyššieho súdu SR žalovaná napadnuté rozhodnutie riadne neodôvodnila, neboli v ňom uvedené všetky skutočnosti, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie, akými úvahami bola vedená pri hodnotení dôkazov a pri použití právnych predpisov, na základe ktorých rozhodovala. Úlohou žalovanej bolo rozhodnúť tak, aby nielen z výrokovej časti rozhodnutia, ale aj z odôvodnenia boli dostatočne zrejmé a preskúmateľné dôvody a úvaha žalovanej pri započítaní potrebnej doby dôchodkového poistenia, na základe ktorej bolo o žiadosti na invalidný dôchodok rozhodnuté, keďže právo na riadne odôvodnenie patrí medzi základné zásady spravodlivého procesu.

52. Kasačný súd vyhodnotil rozsah a dôvody kasačnej sťažnosti vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu potom, ako sa oboznámil s obsahom administratívneho a súdneho spisu a s prihliadnutím na ustanovenie § 461 SSP dospel k záveru, že nezistil dôvod na to, aby sa odchýlil od logických argumentov a relevantných právnych záverov, ktoré spolu so správnou citáciou dotknutých právnych noriem obsiahnutých v dôvodoch napadnutého rozsudku, vytvárajú dostatočné východiská pre vyslovenie výroku rozsudku. S týmito sa kasačný súd stotožňuje v celom rozsahu, pričom iba na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia uvádza nasledovné.

53. K namietanému 1. ročníku štúdia kasačný súd poukazuje na vyššie citované ustanovenie § 10 ods. 1 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, keď žalobca skončil povinnú 9-ročnú školskú dochádzku dňa 31. augusta 1984.

54. K námietke žalobcu, v ktorej namietal nezhodnotenie celej doby štúdia v I. kategórii funkcií, kasačný súd uvádza, že žiaci 1. a 2. ročníka VSOŠ sa štúdiom pripravovali na službu vojaka z povolania a neboli vojakmi v činnnej službe. Vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Prijatím žiaka na štúdium na VSOŠ po skončení povinnej školskej dochádzky týmto žiakom v roku, v ktorom dovŕšili 17. rok veku, branná povinnosť vznikla podľa Branného zákona. Neboli však povolani na výkon základnej (náhradnej) vojenskej služby. Výkazovanie doby základnej (náhradnej) služby poslucháčov a žiakov vojenských škôl z radov občianskej mládeže bolo upravené v prílohe 3 smernice. Pri štúdiu na VSOŠ sa výkon základnej vojenskej služby evidoval 24 mesiacov odo dňa vyradenia žiakov z VSOŠ, t.j. výkon základnej služby trval počas štúdia v 3. a 4. ročníku VSOŠ. Štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa v súlade so smernicou u žiakov VSOŠ vykazovalo ako doba štúdia v I. a II. časti výkazu so zaradením tejto doby do III. pracovnej kategórie. Žiaci VSOŠ vojenskú základnú službu vykonávali počas štúdia v 3. a 4. ročníku. Štúdium v 1. a 2. ročníku VSOŠ nie je možné považovať za ostatnú vojenskú službu podľa § 132 ods. 1 písm. b/ zák.č. 100/1988 Zb. Činnosť, ktorú títo žiaci vykonávali pred nástupom na základnú vojenskú službu, nebola výkonom vojenskej služby. Do vojenskej činnnej služby mohol byť zaradený iba ten, kto dosiahol vek 18 rokov.

55. Kasačný súd ďalej poukazuje na skutočnosť, že žalovaná nie je oprávnená zaraďovať zamestnania do pracovných kategórií, ale toto oprávnenie patrilo do pôsobnosti zamestnávateľov na základe rezortných zoznamov. Podľa § 168 vyhlášky č. 149/1988 Zb. doba vojenskej činnnej služby vykonávanej pred prijatím do služobného pomeru vojaka z povolania sa započítava v tej kategórii funkcií, do ktorej bol vojak z povolania prvý raz ustanovený. Uvedené ustanovenie však nie je možné aplikovať v prípade žalobcu, pretože žalobca v spornom období nevykonával vojenskú činnnú službu.

56. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že s prihliadnutím na účel sledovaný zákonmi sociálneho zabezpečenia, ktorým bolo pre účely dôchodkového zabezpečenia zvýhodniť vojakov z povolania, nezaradenie činnosti žiakov VSOŠ v predmetnom období do I. kategórie funkcií nemožno kvalifikovať

ako opomenutie alebo nečinnosť kompetentných rezortných orgánov správy ozbrojených síl štátu, s následkom ukrátenia vojakov v službe zaradenej do I. kategórie funkcií o ich oprávnené nároky za výkon prípravy na budúce povolanie. Zaradenie vojenskej služby do preferovanej I. kategórie funkcií zákon zásadne viazal na status vojaka z povolania, pričom ak vojak nastúpil a vykonával základnú (náhradnú) vojenskú službu a po jej skončení bol prijatý do služobného pomeru vojaka z povolania alebo vojaka v ďalšej službe, táto doba výkonu základnej (náhradnej) vojenskej služby sa mu započítavala do I. kategórie funkcií, ak bol ako vojak z povolania po prvý raz ustanovený do služby zaradenej do I. kategórie funkcií (§ 168 ods. 2 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 128/1975 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov, resp. § 168 vyhlášky Federálneho ministerstva práce a sociálnych vecí č. 149/1988 Zb., ktorou sa vykonáva zákon č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov). Uvedenú zákonnú úpravu stanovenia I. a II. kategórie funkcií pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania je potrebné vykladať v kontexte s účinným Branným zákonom, ktorý stanovil minimálny vek pre účely vzniku brannej povinnosti, t.j. 1. januára roku, v ktorom občan dovšil 17. rok a dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti na 1. január roku, v ktorom osoby nepodliehajúce brannej povinnosti dovšia 17. rok (§ 5 ods. 2 a § 6 ods. 1 Branného zákona), okrem dobrovoľne prevzatej brannej povinnosti bez ohľadu na vek, avšak za brannej pohotovosti štátu (§ 6 ods. 1 Branného zákona).

57. Status vojaka definovalo ustanovenie § 2 ods. 2 veta druhá Branného zákona, podľa ktorého vojakmi sa rozumeli osoby, ktoré boli odvedené a mali služobnú povinnosť. Avšak ešte nešlo o vojaka z povolania, čo je status potrebný na priznanie služby zaradenej do I. kategórie funkcií. Samotná skutočnosť, že žalobca sa v súvislosti s nástupom na VSOŠ podrobil odvodovému konaniu, nezakladá jeho status vojaka v činnej službe, nakoľko uvedeným zápisom bol zavedený do vojenskej evidencie a bol podrobený predbežnému zisťovaniu jeho spôsobilosti na vojenskú činnú službu a zisťovaniu možností na zlepšenie zdravotnej a inej spôsobilosti pre výkon vojenskej činnej služby.

58. Činnosť 14 až 16-ročných žiakov v prvých a druhých ročníkoch VSOŠ nemožno subsumovať pod žiadnu z vojenských činných služieb v zmysle ustanovení § 20 ods. 2 písm. a/ až g/ Branného zákona a rovnako nie je možné konštatovať, že boli u týchto žiakov splnené zákonné podmienky vzniku služobného pomeru vojaka z povolania. Vzhľadom na Branným zákonom stanovený minimálny vek brannej povinnej a dobrovoľnej brannej povinnosti, žiaci VSOŠ mohli skladať prísahu až v roku, v ktorom dovšili 17. rok života. Žiaci VSOŠ až po zložení prísahy vykonávali vojenskú činnú službu, konkrétne základnú vojenskú službu, pričom až po jej absolvovaní boli splnené zákonné podmienky na prijatie vojakov do služobného pomeru vojakov z povolania a na vznik ich povinnosti vojenskou činnou službou.

59. Žiadne povinnosti, ktoré žiaci v priebehu 1. a 2. ročníka VSOŠ v rámci výchovného procesu vykonávali a nazývali sa službami (napr. dozorná služba a pod.), hoci sa svojím názvom, obsahom alebo náplňou činnosti javili byť totožné s výkonom činnosti vojakov z povolania, nemožno podradiť pod vojenské činné služby vojakov z povolania v zmysle Branného zákona, t.j. žiaci 1. a 2. ročníkov VSOŠ boli vojakmi mimo činnej služby, a teda ani vo vzťahu k ich činnosti v rámci vzdelávacieho procesu nemohlo byť realizované zaradenie medzi služby vojakov z povolania do I. kategórie funkcií.

60. Námietky žalobcu na prísny režim pri ich výchove počas štúdia na VSOŠ, ako aj prípadné protizákonné ozbrojovanie a porušovanie príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov (napr. o zbraniach a strelive a Zákonníka práce), nie sú predmetom súdneho prieskumu zákonnosti žalobou napadnutého administratívneho rozhodnutia a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu. Ozbrojovanie 14 až 16-ročných žiakov VSOŠ a náplň ich činnosti, hoci podobnej činnosti vojakov v činnej službe alebo službe vojakov z povolania, nezakladali a ani nemohli založiť služobný pomer týchto žiakov ako vojakov z povolania, ktorý je pre účely zaradenia služby do I. kategórie funkcií rozhodujúci.

61. Z uvedeného dôvodu nie je možné preklenúť ani rozhodovacou činnosťou súdov účel sledovaný zákonmi o sociálnom zabezpečení, výlučne vo vzťahu ku kategorizácii preferovaných služieb vojakov z povolania, a kreovať pre účely dôchodkového zabezpečenia vojakov z povolania namiesto príslušného

štátneho orgánu na úseku správy ozbrojených síl zoznam činností zaradených do I. alebo II. kategórie funkcií z činností vojakov mimo činnej služby a mimo služby vojakov z povolania. V tejto súvislosti kasačný súd uvádza, že žalobcom uvádzané stanovisko NS ČSSR sp.zn. Cpjf 46/77 zo dňa 10. októbra 1977 vo vzťahu k meritu tejto veci nemožno aplikovať.

62. Podľa čl. 46 ods. 1 zákona č. 460/1992 Zb. Ústavy Slovenskej republiky každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

63. Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

64. Zo záväznej judikatúry ústavného súdu týkajúcej sa uvedeného princípu legality štátnej moci vyplýva, že ... ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona ... Právnej istote ... podľa čl. 1 ústavy nezodpovedá taký stav (situácia), ktorý by orgánu štátu umožňoval konať podľa vlastnej úvahy a z vlastného rozhodnutia aj nad rámec zákona a iným ako zákonným postupom (I. ÚS 3/98, III. ÚS 341/07, II. ÚS 426/2012).

65. Zákon stanovuje formálne kritériá pre posudzovanie doby štúdia na vojenských stredných školách a neobsahuje zákonné zmocnenie pre odchylné posúdenie tejto doby u jednotlivca na základe jej obsahu či podobnosti so službou vykonávanou po dosiahnutí 18 roku veku v I. alebo II. kategórii funkcií, preto akékoľvek iné rozhodnutie správneho orgánu o započítaní tejto doby by bolo konaním v rozpore so spôsobom, ktorý pre jej posudzovanie ustanovuje zákon.

66. K rozsudku Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 10Sd/216/2013 zo dňa 6. júna 2014 a rozsudku Krajského súdu v Prešove sp.zn. 6Sd/21/2016 zo dňa 14. septembra 2016 kasačný súd uvádza, že tieto nie sú rozhodnutiami o tom, že štúdium mladistvých počas 1. a 2. ročníka štúdia na VSOS je na účely dôchodkového zabezpečenia potrebné hodnotiť ako zamestnanie zaradené do I. kategórie zamestnaní alebo I. kategórie funkcií. Uvedenými rozsudkami bolo v konaniach o starobnom dôchodku Sociálnej poisťovni iba uložené, aby preukázala, či štúdium v 1. a 2. ročníku vojenskej strednej odbornej školy možno považovať za ostatnú vojenskú službu.

67. K námietke žalobcu vo vzťahu k nezapočítaniu obdobia, kedy vykonával prácu na dohodu, kasačný súd zhodne so žalovanou a krajským súdom uvádza, že obdobie, kedy žalobca vykonával prácu na základe dohody o vykonaní práce alebo dohody o pracovnej činnosti nepredstavuje obdobie dôchodkového poistenia. Za stavu, že žalobca v tom čase nebol dôchodkovo poistený, nie je možné uvedené obdobie hodnotiť na účely jeho nároku na invalidný dôchodok.

68. Kasačný súd rovnako tak zhodne s krajským súdom poukazuje na § 72 ods. 2 zák.č. 461/2003 Z.z., a teda má za to, že žalovaná postupovala správne, keď na vznik nároku na invalidný dôchodok žalobcu započítavala len roky dôchodkového poistenia z obdobia pred vznikom invalidity, t.j. pred 29. júnom 2014.

69. Kasačný súd má zhodne s krajským súdom za to, že doba služby, ktorá bola žalobcovi zhodnotená na nárok na výsluhový dôchodok, nie je obdobím dôchodkového poistenia s poukazom na § 60 ods. 2 a § 255 ods. 5 zák. č. 461/2003 Z.z., a teda nie je možné ju hodnotiť na nárok na invalidný dôchodok.

70. K námietke žalobcu vo vzťahu k nevykonaniu ním navrhnutých dôkazov krajským súdom, kasačný súd uvádza, že krajský súd nie je návrhmi dôkazov bezpodmienečne viazaný a nie je povinný vykonať všetky účastníkmi konania navrhované dôkazy. Aj podľa názoru kasačného súdu krajský súd mal v odôvodnení rozsudku uviesť dôvod nevykonania žalobcom navrhnutých dôkazov, avšak uvedené procesné pochybenie nemá žiaden vplyv na dôvodnosť kasačnej sťažnosti. Zrušenie rozsudku krajského súdu a vrátenie mu veci na ďalšie konanie by bolo totiž dôvodné, iba za predpokladu, ak by takýto postup mohol privodiť pre žalobcu - sťažovateľa priaznivejšie rozhodnutie. Nie je pritom vylúčené, aby

kasačný súd korigoval čiastkové nesprávnosti odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu, ak rozhodnutie krajského súdu obstojí ako celok. V danom prípade navrhované dôkazy mali priniesť odpoveď na otázku ako fungoval systém na VSOŠ, pričom v danej súvislosti kasačný súd vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, mal za to, že rozhodnutie krajského súdu by nebolo pre žalobcu priaznivejšie.

71. Kasačný súd na záver dodáva, že z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR vyplýva, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia správneho súdu, objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka konania na spravodlivý proces.

72. Vzhľadom na uvedené dôvody považoval kasačný súd rozhodnutie krajského súdu za vecne správne a kasačnú sťažnosť za nedôvodnú a rozhodol podľa § 461 SSP tak, že kasačnú sťažnosť žalobcu zamietol.

73. O trovách kasačného konania rozhodol kasačný súd podľa § 167 ods. 1 v spojení s § 467 ods. 1 SSP tak, že účastníkom nárok na náhradu trov kasačného konania nepriznal, nakoľko sťažovateľ nebol úspešný a dôvod pre priznanie náhrady trov konania žalovanej nezistil.

74. Senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky rozhodol jednomyseľne (§ 139 ods. 4 SSP v spojení s § 463 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.